

การพัฒนาหลักสูตรและประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้
แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

The Development of Enrich Curriculum and Effectiveness of the Curriculum
to Enhancing Constructional Competency in Integrated Learning Management
in the Context Community and Local Culture for Pre-service Students.

จีรภรณ์ กิจเจริญ¹ และ ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน²

Jeeraporn Kitcharoen¹ and Chanasith Sithsungnoen²

Receive September 11, 2024 ; Retrieved March 31, 2025; Accepted March 31, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู 2. ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ ได้แก่ 2.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ 2.2 ศึกษาพัฒนาการความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฯ 2.3 ศึกษาพัฒนาการความสามารถการจัดการเรียนรู้ฯ 2.4 ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ และ 3. รับรองหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ ดำเนินการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 และปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในปีการศึกษา 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ 3) แบบประเมินพัฒนาการการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 4) แบบประเมินพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ 5) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นฯ และ 6) แบบรับรองหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($M = 4.45, SD = 0.60$) 2. ประสิทธิผลหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ อยู่ในระดับดีมาก โดยคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.78 คิดเป็นร้อยละ 85.92 3. หลักสูตรได้รับรองจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เห็นว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้

¹ นักศึกษาปริญญาเอก ²สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

Ph.d student, Curriculum and Instruction Program, Graduate School, Silpakorn University

Email: jeerapharane@gmail.com

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรเสริมสมรรถนะ, การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ, บริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น, นักศึกษาคู

Abstract

This research article aims were to 1) develop a curriculum to enhance the competency of integrated learning management in the context of the community and local culture for pre-service teachers 2) study the effectiveness of the curriculum for the integrated learning management competency in the context of the community and local culture for pre-service teachers as follow: 2.1) test the knowledge and understanding after taking the competency course, 2.2) study the development of the ability to design learning management, 2.3) study the development of the ability learning management, and 2.4) study opinions towards to the curriculum, and 3) confirm the curriculum. The methodology is Research and Development (R&D). The samples comprised the fourth and fifth academic year of pre-service teachers, faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University who were engaged in internship at school in academic year 2023. The instruments used for gathering data consisted of 1) A competency enhancement course, 2) An achievement test on knowledge and understanding, 3) An evaluation form on ability to design learning management, 4) An evaluation form on ability learning management, 5) A questionnaire on student's opinion toward curriculum and 6) Course Certification Form. Data analysis by content analysis, percentage, mean and stand deviation. The result of the study were as follows: 1. The development of enrich curriculum for enhancing competency in integrated learning management in the context of the community and local culture for pre-service students, it consists of 7 components: 1) Principles 2) Objectives 3) Curriculum Structure 4) Contents, 5) Learning Activities, there are 5 stages such as Introduction, Discussion, Presentation, Execution, and Evaluation 6) Media and Learning Resources, and 7) Assessment and Evaluation. Also the quality of the curriculum was at a high level ($M = 4.45$, $SD = 0.60$) 2. The effectiveness of the curriculum were found that: 2.1) The knowledge and understanding were at a very high level (average 25.78 points, 85.92%). 2.2) The developing of the ability to design of learning management three times had higher level. 2.3) The developing of the ability to learning management three times had higher level. 2.4) The opinion of the pre-service students toward the curriculum had liked, had fun, gained

knowledge. There is an opportunity to exchange knowledge. Also gained additional knowledge related to the community context and local culture that can be used for designing and learning management. And most importantly, had the opportunity to explore the community.³ The Curriculum has been certified by 7 experts who agree that the course can be used.

Keywords: Curriculum Development, Competency Enhancement Course /Integrated Learning Management/ Community Context And Local Culture / Pre-Service Student

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีปรัชญาการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สามารถดำเนินการด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างนวัตกรรมและการนำศักยภาพที่โดดเด่นของศาสตร์สาขาต่าง ๆ ร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล ให้เกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล มหาวิทยาลัยมีพันธกิจ พัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ให้มีการบูรณาการความเชี่ยวชาญ ของสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนาองค์ความรู้บนพื้นฐานของการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมการทำงาน และการผลิตบัณฑิต เป็นศูนย์กลางการบริการวิชาการและองค์ความรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และชุมชน อนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสู่สากล

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยามีพันธกิจพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ และสร้างสรรค์องค์ความรู้จากการวิจัยบนพื้นฐานบูรณาการศาสตร์วิชาชีพครูหลักสูตรสมรรถนะ หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีโครงสร้างหลักสูตรของกลุ่มวิชาชีพครู ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาสำหรับครู การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสารและวัฒนธรรมสำหรับครู วิทยาการจัดการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาครู กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรมและการประเมินผล ผลการประเมินหลักสูตรพบว่าทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากตามเกณฑ์ที่กำหนดผลการประเมินการใช้หลักสูตร (Surachote, C. (2019).

หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครูเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาครู โดยการ

พัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย และพันธกิจของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู ในประเด็นดังต่อไปนี้
 - 2.1 เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู
 - 2.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู
 - 2.3 เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู
 - 2.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู
3. เพื่อรับรองหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 98 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปีการศึกษา 2565 จำนวน 9 คน โดยเปิดรับอาสาสมัครนักศึกษาครู (Voluntary Sampling) ประกอบด้วยนักศึกษาครูสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 6 คน และนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน

สมมุติฐานการวิจัย

1. คุณภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู ในประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจหลังเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู อยู่ในระดับดีมาก

2.2 พัฒนาการความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู มีพัฒนาการสูงขึ้น

2.3 พัฒนาการความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู มีพัฒนาการสูงขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยใช้แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) มี 4 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 วิจัย (Research : R1) ระยะที่ 2 พัฒนา (Develop : D1) ระยะที่ 3 วิจัย (Research : R2) และระยะที่ 4 พัฒนา (Develop : D2) ร่วมกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความคิดเห็นของนักศึกษาคู ประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น วัดได้จากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู

2. ทักษะ คือ พฤติกรรมหรือการกระทำที่บ่งชี้ถึงความสามารถ ประกอบด้วย

2.1) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู วัดได้จากแบบประเมินความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู

2.2 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับ นักศึกษาครู วัดได้จากแบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

2.3 ความคิดเห็น คือ ความรู้สึกและความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อรูปแบบหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น วัดจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนแบบบูรณาการ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนที่ 2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 นำสู่เนื้อหา ขั้นตอนที่ 4 นำพาปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 5 วัดและประเมิน ใช้รูปแบบการบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว เป็นการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) ทำการออกแบบการเรียนรู้และสอนโดยใช้ผู้สอนเพียงคนเดียว โดยกำหนดหัวข้อหลัก คือ บริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นนำไปเชื่อมโยงกับเนื้อหาสาระ/ศาสตร์หลักของผู้สอน

บริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น

บริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น คือ ลักษณะทางสังคม ที่มีสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และศาสนาคล้ายคลึงกัน โดยบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย ที่ตั้ง ภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณีชุมชน แหล่งท่องเที่ยว ภาษาถิ่น อาหาร-พื้นเมือง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี และของดีชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method) และใช้การวิจัยและพัฒนากำหนดตามขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาหาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสาร ด้วยวิธีการสังเคราะห์เอกสาร และหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ด้วยการทำสนทนากลุ่ม และหาความต้องการเรียนจากนักศึกษาครู จำนวน 98 คน ใช้แบบสอบถามความต้องการเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการร่างหลักสูตร นำร่างหลักสูตรไปดำเนินการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เพื่อปรับปรุงหลักสูตร หลังจากปรับปรุงหลักสูตรแล้ว จึงนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญอีกจำนวน 7 คน เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ฝึกอบรบกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาครุอาสาสมัคร จำนวน 9 คน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลหลักสูตร ดังนี้

1) ทำการทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู โดยการใช้แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรบ

2) ประเมินความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู โดยการใช้แบบประเมินความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู จำนวน 3 ครั้งหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรบ

3) ประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู โดยการใช้แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู จำนวน 3 ครั้งหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรบ

4) สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรบ

ขั้นตอนที่ 5 การรับรองหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบประเมินการรับรองหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน รับรองหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสังเคราะห์เอกสาร
2. ประเด็นสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร
3. แบบสอบถามความต้องการเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู
4. ประเด็นสนทนากลุ่ม เพื่อปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตร
5. แบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู
6. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

7. แบบประเมินความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู

8. แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู

9. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาคูที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู

10. . แบบประเมินการรับรองหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู

ผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า

1. หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ เข้าสู่ทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำสู่เนื้อหา นำพาปฏิบัติ วัดและประเมิน 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล โดยหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($M = 4.45, SD = 0.60$)

ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู ในภาพรวมหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($M = 4.45, SD = 0.60$) แสดงว่าหลักสูตรมีคุณภาพสามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคูได้ เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการประเมิน พบว่า จำนวนรายการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 1 รายการ คือ จุดมุ่งหมาย ($M = 4.57, SD = 0.51$) และจำนวนรายการประเมินมีความเหมาะสมมาก จำนวน 6 รายการ เรียงลำดับดังนี้ คือ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($M = 4.48, SD = 0.68$) กิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.43, SD = 0.56$) เนื้อหา ($M = 4.43, SD = 0.57$) โครงสร้างหลักสูตร ($M = 4.43, SD = 0.68$) การวัดและประเมินผล ($M = 4.33, SD = 0.58$) และหลักการ ($M = 4.29, SD = 0.61$) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคู

การประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับคุณภาพ	ลำดับ
1. หลักการของหลักสูตร	4.29	0.61	มาก	7
1.1 หลักการมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.29	0.49	มาก	
1.2 หลักการมีความเหมาะสมกับการจัดการศึกษาให้กับนักศึกษาคู	4.29	0.76	มาก	

การประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับคุณภาพ	ลำดับ
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.57	0.51	มากที่สุด	1
2.1 มีความชัดเจน	4.57	0.53	มากที่สุด	
2.2 มีความเป็นไปได้อ	4.57	0.53	มากที่สุด	
3. โครงสร้างของหลักสูตร	4.43	0.68	มาก	5
3.1 มีความชัดเจนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.43	0.53	มาก	
3.2 มีความเหมาะสมกับการนำหลักสูตรไปใช้	4.43	0.79	มาก	
3.3 มีความเป็นไปได้อกับการนำหลักสูตรไปใช้	4.43	0.79	มาก	
4. เนื้อหาของหลักสูตร	4.43	0.57	มาก	4
4.1 ครอบคลุมวัตถุประสงค์	4.43	0.53	มาก	
4.2 มีการจัดลำดับเนื้อหา ก่อน-หลัง	4.57	0.53	มากที่สุด	
4.3 มีความชัดเจน	4.29	0.76	มาก	
4.4 สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.43	0.53	มาก	
5. กิจกรรมการเรียนรู้	4.43	0.56	มาก	3
5.1 มีความสอดคล้องและเป็นไปได้อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	4.43	0.53	มาก	
5.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.43	0.53	มาก	
5.3 มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด	
5.4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ	4.14	0.69	มาก	
5.5 สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.57	0.53	มากที่สุด	
6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.48	0.68	มาก	2
6.1 สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย และเป็นไปได้อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	4.43	0.79	มาก	
6.2 สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.43	0.79	มาก	
6.3 สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด	
7. การวัดและประเมินผล	4.33	0.58	มาก	6
7.1 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.29	0.49	มาก	
7.2 การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.29	0.76	มาก	
7.3 การวัดและประเมินผลมีความเป็นไปได้อ	4.43	0.53	มาก	
ภาพรวม	4.42	0.59	มาก	

2. ประสิทธิผลหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนั้ศึกษาครู พบว่า

2.1) ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ อยู่ในระดับดีมาก โดยคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.78 คิดเป็นร้อยละ 85.92 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนั้ศึกษาครู รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

นักศึกษา คนที่	คะแนนสอบหลังเรียน (30 คะแนน)	ร้อยละ	เกณฑ์
1	24	80	ดีมาก
2	25	83.33	ดีมาก
3	26	86.67	ดีมาก
4	25	83.33	ดีมาก
5	25	83.33	ดีมาก
6	29	96.67	ดีมาก
7	25	83.33	ดีมาก
8	28	93.33	ดีมาก
9	25	83.33	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	25.78	85.92	ดีมาก

2.2) พัฒนาการความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ฯ จำนวน 3 ครั้ง มีคะแนนเฉลี่ยเป็น 27, 30 และ 30 คิดเป็นร้อยละ 90, 100 และ 100 ตามลำดับ แสดงว่า มีพัฒนาการสูงขึ้น ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

นักศึกษา คนที่	ครั้งที่ 1 (30 คะแนน)	ระดับการ ประเมิน	ครั้งที่ 2 (30 คะแนน)	ระดับการ ประเมิน	ครั้งที่ 3 (30 คะแนน)	ระดับการ ประเมิน
1	30	ดีมาก	30	ดีมาก	30	ดีมาก
2	30	ดีมาก	30	ดีมาก	30	ดีมาก
3	30	ดีมาก	30	ดีมาก	30	ดีมาก
4	24	ดี	30	ดีมาก	30	ดีมาก
5	24	ดี	30	ดีมาก	30	ดีมาก
6	25	ดีมาก	30	ดีมาก	30	ดีมาก
7	24	ดี	30	ดีมาก	30	ดีมาก
8	27	ดีมาก	30	ดีมาก	30	ดีมาก
9	30	ดีมาก	30	ดีมาก	30	ดีมาก

ค่าเฉลี่ย	27	ดีมาก	30	ดีมาก	30	ดีมาก
-----------	----	-------	----	-------	----	-------

2.3) พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ฯ จำนวน 3 ครั้ง มีคะแนนเฉลี่ยเป็น 84, 102 และ 105 คิดเป็นร้อยละ 80, 97 และ 100 ตามลำดับ แสดงว่า มีพัฒนาการสูงขึ้น ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

นักศึกษา คนที่	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	คะแนนเต็ม (105 คะแนน)	ระดับการ ประเมิน	คะแนนดิบ (105 คะแนน)	ระดับการ ประเมิน	คะแนนดิบ (105 คะแนน)	ระดับการ ประเมิน
1	77	ดี	100	ดีมาก	102	ดีมาก
2	83	ดี	105	ดีมาก	105	ดีมาก
3	83	ดี	105	ดีมาก	105	ดีมาก
4	93	ดีมาก	104	ดีมาก	105	ดีมาก
5	80	ดีมาก	101	ดีมาก	105	ดีมาก
6	83	ดี	101	ดีมาก	105	ดีมาก
7	78	ดี	100	ดีมาก	105	ดีมาก
8	78	ดี	97	ดีมาก	105	ดีมาก
9	98	ดีมาก	101	ดีมาก	104	ดีมาก
ภาพรวม	84	ดีมาก	102	ดีมาก	105	ดีมาก

2.4) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะฯ มีความคิดเห็นว่า ชอบ สนุกได้รับความรู้ มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้รับความรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถนำไปใช้สำหรับการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ได้ และที่สำคัญได้มีโอกาสลงชุมชนจริง

3. หลักสูตรได้รับรองจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เห็นว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู พบว่า หลักสูตรมี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ เข้าสู่บทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้

นำสู่เนื้อหา นำพาปฏิบัติ วัดและประเมิน 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล โดยหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($M = 4.45, SD = 0.60$)

การที่หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ คือ ประการที่ 1 เป็นผลมาจากข้อมูลนำเข้า (Input) ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร ประกอบด้วย หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่น่าเชื่อถือได้ และข้อมูลจากคน ประกอบด้วย ข้อมูลจากนักศึกษาคูครูที่เป็นกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ประการที่ 2 เป็นผลมาจากกระบวนการ (Process) ได้แก่ กระบวนการวิจัยและพัฒนา และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

กระบวนการวิจัยและพัฒนา เป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่มี 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ วิจัย (R_1) พัฒนา (D_1) วิจัย (R_2) พัฒนา (D_2) โดยเริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ นำไปสู่ขั้นตอนที่ 2 วิจัย (R_2) การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการต่อในขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ และดำเนินการต่อในขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร โดยทั้ง 4 ขั้นตอนนั้นเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเรื่อยไปจนจบขั้น กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ Nilphan, M. (2015). ที่กล่าวว่า การวิจัย R&D จะเป็นการวิจัยก่อน แล้วจึงนำผลการวิจัยมาพัฒนานวัตกรรม เมื่อได้นวัตกรรมแล้ว นำนวัตกรรมไปดำเนินการวิจัย และหลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการวิจัยไปสู่การพัฒนาปรับปรุงแก้ไข โดยกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอน คือ การวิจัย (R_1) การพัฒนา (D_1) การวิจัย (R_2) การพัฒนา (D_2) และยังสอดคล้องกับ Buasan, R. (2019). ที่กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้ว การวิจัยและพัฒนาจะประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญๆ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ สร้าง และประเมินนวัตกรรม ขั้นตอนที่ 3 การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงนวัตกรรม โดยเป้าหมายสำคัญของการวิจัยและพัฒนา ก็คือ การได้นวัตกรรมที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปใช้ หรือแก้ปัญหาได้จริง การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีขั้นตอนต่อเนื่องตามลำดับ

อีกทั้ง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาคูครูเป็นไปตามรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรของ Taba, H. (1962) โดยการพัฒนาหลักสูตรมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร โดยหลักสูตรมีองค์ประกอบของหลักสูตร 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับ Sitsungnoen, C. (2021). ที่ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรไว้ 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเนื้อหาและเวลา 4) แนวทางการจัดกิจกรรม 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) แนวการวัดและประเมินผล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Siriwisansuwan, P. (2019) ที่ได้

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 บูรณาการเนื้อหาสาระ ขั้นตอนที่ 3 สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผล และหลักสูตรมี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างเนื้อหา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phothisuai, A. (2019). ได้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ของครูระดับมัธยมศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคโนโลยี โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตร และหลักสูตรมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) การจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะครูที่เน้นศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 5) สื่อเทคโนโลยีการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล

นอกจากนี้ หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครูยังได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้วยการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร การสอนสังคม และผู้บริหาร จำนวน 7 คน หลักสูตรได้ผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และหลักสูตรได้ผ่านการยืนยันและรับรองหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการลงพื้นที่จริง ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาครูมีความเข้าใจในบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพิ่มขึ้น สามารถออกแบบบูรณาการจัดการเรียนรู้บริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

2.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู พบว่า ความรู้ความเข้าใจหลังเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู ผ่านเกณฑ์ทุกคน อยู่ในระดับดีมาก โดยคะแนนสอบเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ 25.78 คิดเป็นร้อยละ 85.92 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจหลังเรียนหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู อยู่ในระดับดีมาก

จากผลการทดสอบของนักศึกษาครู ผ่านเกณฑ์ทุกคน อยู่ในระดับดีมากนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลของการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครูได้ผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ ทำให้

หลักสูตรมีคุณภาพ โดยการฝึกอบรมทำตามหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ นักศึกษาครูได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากการฝึกอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kongsuk, W. (2020). เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการมีคะแนนสูงกว่า รวมถึง Chaengthinpa, J. (2021). ที่ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู พบว่า ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็น 27, 30 และ 30 คิดเป็นร้อยละ 90, 100 และ 100 คะแนนตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2 พัฒนาการความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู มีพัฒนาการสูงขึ้น

จากผลการศึกษาความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู พบว่านักศึกษาครูมีพัฒนาการในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้จากการฝึกอบรม โดยภาคทฤษฎีมีการเรียนรู้แบบร่วมมือและมีการนำเสนอแผนการเรียนรู้ในห้องเรียน มีการเรียนรู้เรื่องการบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น หลังจากนั้นนักศึกษาครูก็นำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 3 ครั้ง จึงเกิดความสามารถและพัฒนาการที่สูงขึ้น ซึ่งความสามารถที่พัฒนาขึ้นนั้นมาจากการฝึกฝนการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัยของ Suphakit, P. (2019). ที่นักศึกษาครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสองภาษาอยู่ในระดับดีมาก นักศึกษาสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสองภาษาได้ ซึ่งองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน เป็นไปตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาและก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัยของ Phra Palat Nonthanat Sringkhan, (2021) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับพระสอนศีลธรรม ระดับประถมศึกษา พบว่าพระสอนศีลธรรมมีพัฒนาการความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนสูงขึ้นทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwannaruek, P. (2020). ที่ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์แบบสอนงาน

เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการสอนออนไลน์กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ผลการออกแบบการสอนออนไลน์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 89.17

2.3 ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

ผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็น 84, 102 และ 105 คะแนนตามลำดับ แสดงว่านักศึกษาครูมีพัฒนาการในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยข้อที่ 2.3 พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู มีพัฒนาการสูงขึ้น

จากผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูมีพัฒนาการในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้จากการฝึกอบรม โดยหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน และจากการฝึกอบรมในห้องเรียนในภาคทฤษฎีมีการเรียนรู้แบบร่วมมือและมีการนำเสนอแผนการเรียนรู้ในห้องเรียน หลังจากนั้นนักศึกษาครูก็นำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 3 ครั้ง จึงเกิดความสามารถและพัฒนาการที่สูงขึ้น ซึ่งความสามารถที่พัฒนาขึ้นนั้นมาจากการฝึกฝนการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการศึกษางานวิจัยของ Suphakit, P. (2019). ที่นักศึกษาครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสองภาษาอยู่ในระดับดีมาก นักศึกษาสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสองภาษาได้ ซึ่งองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน เป็นไปตามแนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาและก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์

3. ผลการรับรองหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู

หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครูได้รับการรับรองหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ในทุกประเด็นและรับรองว่าหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครูสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักสูตรได้ผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

เป็นหลักสูตรที่มีความน่าสนใจ สามารถนำไปใช้ได้ทุกโรงเรียน ทั้งโรงเรียนในเมืองและในชนบท โดยการบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เข้ากัน อีกทั้งหลักสูตรยังให้ความรู้ขั้นตอนการสอนแบบบูรณาการ โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า หลักสูตรนี้มีประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูได้ สอดคล้อง Mansukphon, W. (2014). ได้ทำการรับรองการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์โดยการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งของอาจารย์ระดับอุดมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ

2.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาครูที่มีต่อหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู พบว่า ชอบ สนุกได้รับความรู้ มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้รับความรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถนำไปใช้สำหรับการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ได้ และที่สำคัญได้มีโอกาสลงชุมชนจริง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ไม่เคยมีสอนที่ใดมาก่อน ซึ่งโครงสร้างหลักสูตรมีเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้มีโอกาสได้ปฏิบัติจริง จึงทำให้ผู้เรียนมีความสุข และได้รับความรู้ใหม่ๆ กับเพื่อนใหม่ต่างสาขา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถาบันการผลิตครูอาจจะนำหลักสูตรนี้ไปปรับเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับบริบทและกลุ่มตัวอย่าง

1.2 เกณฑ์การประเมินความรู้ควรเป็นแบบข้อสอบแบบอัตนัย เขียนตอบ หรือเป็นกรณีศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์ จะเป็นการดีกว่าการประเมินด้วยข้อสอบแบบปรนัย

1.3 จากการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า แบบประเมินการออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีความหมายหมายความว่า เกณฑ์การประเมินมีเพียง มีกับไม่มีเท่านั้น จึงเสนอแนะให้มีการประเมินแบบละเอียดเพิ่มขึ้น อาจจะเป็นการประเมินแบบ Rating Scale หรือการประเมินแบบ Rubric Score จะช่วยให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีหลักสูตรเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับครูคืนถิ่น

2.2 ควรมีหลักสูตรเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับครูสังคมศึกษา

2.3 ควรมีหลักสูตรเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะการสืบค้นทางประวัติศาสตร์

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้หลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล

2. ได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการบริบทชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักศึกษาครู 5 ขั้นตอน ได้แก่ เข้าสู่บทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำสู่เนื้อหา นำพาปฏิบัติ วัดและประเมิน

เอกสารอ้างอิง

จิรนนท์ แจ่มถิ่นป่า. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2564). การพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชุลีพร สุระโชติ และคณะ. (2562). การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC). วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ, 7(2), 272-285.

พระปลัดนนทณัฏฐ์ ศฤงคาร. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนธรรมชาติศึกษาตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับพระสอนศีลธรรมระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พัชรพร ศุภกิจ. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสองภาษาสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาการประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พัลลภ สุวรรณฤกษ์. (2563). การพัฒนาการฝึกอบรมออนไลน์แบบสอนงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการสอนออนไลน์ กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภรณ์ ศิริวิศาลสุวรรณ. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- รัตน์ะ บัวสนธิ์. (2562). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรารุณี มั่นสุขผล. (2557). *การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมออนไลน์โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบอีเลิร์นนิ่งเพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรินทร์ กองสุข. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อาทิตย์ญา โพธิ์สวาย. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของครูระดับมัธยมศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เทคโนโลยี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.

Translates in Thai Reference

- Buasan, R. (2019). *Research and development of educational innovation*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Chaengthinpa, J. (2021). *The results of integrated learning management that has an effect on the academic achievement in mathematics of grade 5 students*. Master of Education Thesis, Curriculum and Instruction Program. Graduate School, Nakhon Sawan Rajabhat University. (in Thai)
- Kongsuk, W. (2020). *Development of an integrated curriculum to enhance Thai citizenship for grade 6 students in Bangkok schools*. Master of Education Thesis, Research and Evaluation Program. Graduate School, Thaksin University. (in Thai)
- Mansukphon, W. (2014). *Development of an online training model by collaborative learning to develop e-learning design competencies for teaching and learning of higher education teachers*. Doctor of Philosophy Thesis in Curriculum and Instruction. Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Nilphan, M. (2015). *Educational research methods*. (9th ed.). Nakhon Pathom: Silpakorn University. (in Thai)

- Phothisuai, A. (2019). *Development of a curriculum to enhance the science and art of digital learning management for secondary school teachers to promote students' ability to create works using technology*. Doctor of Philosophy Thesis in Curriculum and Instruction. Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Phra Palat Nonthanat Sringkhan. (2021). *Development of a training course to enhance the competence of teaching Dhamma studies based on the Active Learning concept for elementary school morality teachers*. Doctor of Philosophy Thesis in Curriculum and Instruction. Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Siriwisansuwan, P. (2019). *Development of a curriculum to enhance life skills in the digital age for lower secondary school students in Bangkok schools*. Doctor of Philosophy Thesis in Curriculum and Instruction. Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Sitsungnoen, C. (2021). *Curriculum development*. Nakhon Pathom: Silpakorn University. (in Thai)
- Suwannaruek, P. (2020). *Development of online training for teaching to promote online teaching design ability: a case study of graduate students at Silpakorn University*. Master's thesis in Educational Technology. Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Suphakit, P. (2019). *Development of supplementary curriculum to build competence in bilingual science learning management for primary education students*. Doctor of Philosophy Thesis in Curriculum and Instruction. Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Surachote, C. (2019). Curriculum Development on Learning management for the 21st Century using Professional Learning Community Approach. (PLC). *Mahachula Academic Journal*, 7(2), 272-285. (in Thai)